

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat „ 15 „
za trikrat „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petitvrsta po 23 vin.

Poslano:

enostolpna petitvrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Govor dr. Korošca v avstrijski delegaciji.

V seji avstrijske delegacije v sredo je izvajal načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba delegat dr. Korošec bistveno sledeče:

Marmarossziget.

Agitatorji, ki delujejo na mejah monarhije proti monarhiji, se morajo res kaznovati, a v prvi vrsti se morajo obsoditi tisti, ki so za to agitacijo tla pripravili. V Marmarosszigetu so bili obsojeni samo zapeljani kmetje. Rusini so cesarju in monarhiji udani tako v Bukovini kakor na Ogrskem, a za pravoslavno agitacijo je pripravila tla ogrska šovinistična politika.

Madjari so najprej poizkušali pomadjariti Rusine potom šole, a kasneje, ko to ni šlo, so prešli na cerkveno polje. V tistih rusinskih škofijah, ki so imele pravico, da se služba božja vrši v staroslovenskem jeziku, so pričeli uvajati madjarski jezik, vsled česar sta tako prejšnji kakor sedanji papež bila prisiljena ukazati, da se upoštavi status quo. A to ni imelo uspeha. Rusinski verniki so pričeli izgubljati zaupanje v svojo cerkev ter so mislili, da to ni več njih prava stara cerkev. V cerkvi so namreč Madjari namesčali duhovnike, ki ne umejo rusinskega jezika, in sicer jih je nastavljal sedanji škof v Munkacsu.

Tako daleč je prišlo, da so morali pastirske liste in propovedi prevajati narodu učitelji in drugi ljudje na rusinski jezik. S takim postopanjem se tira rusinski narod v roke ruskim agitatorjem, ki mu zjamčujejo njegov jezik. Podatke, ki to dokazujejo, so dali govorniku rusinski duhovniki. Referenti pro negotitis ecclesiasticis pri poslanstvu v Vatikanu so Madjari, ki zastopajo interese ogrske vlade.

Hrvatsko vprašanje.

Kakor z Rusini, se postopa tudi z drugimi narodi. Mir med narodi se umetno moti. Raznarodovati hočejo ne samo Rusine in Rumune, marveč tudi druge narode in spričo tega se je čuditi, da je hrvatski narod, s katerim se skozi toliko desetletij tako zlo postopa, še vedno monarhiji vdan. (Predsednik opozori govornika, da naj se ne vmešava v notranja vprašanja Ogrske.) Del dr. Korošec pravi, da se morajo vpoštevati notranja vprašanja, v kolikor so važna za presojo zunanje politike. Glede na hrvatsko vprašanje sodi tako kakor ministrski predsednik grof Stürgkh ki je

izjavil, da dogodki na Hrvatskem vplivajo na zunanjo politiko. Spominja, kako so zatirali Hrvate pod Khuenom in Cuvajem.

Postopanje s Slovenci.

Kakor postopajo Ogrji s Hrvati, tako se postopa v Avstriji z Jugoslovani, kar dokazujejo razmere Slovanov v Primorju in položaj, v katerem žive Slovenci na Koroškem, kjer Slovence kruto zatirajo, dasi so bili Slovenci od pamtveka vedno zvesti državi. Kdor presoja našo zunanjo politiko, mora vedno vpoštevati, da so dali Slovenci državi vedno, kar je potrebovala, da se mora torej z njimi temu primerno ravnati.

Germansko ozadje naše politike.

V naši zunanji politiki se govori vedno o boju med Germani in Slovani. O tem boju je govoril lani nemški državni kancler v berlinskem parlamentu; to načelo je tudi jasno izrazil ogrski ministrski predsednik l. 1912. v Aradu. To geslo si je prisvojilo tudi nemško časopisje, ki vedno naglašja, da zahteva interes države, da se Slovani pobijajo. Rusija ne more biti posebna prijateljica monarhije, ker je taka evropska konstelacija. Rumunijo reklamira avstro-ogrsko politika samo zato, da se zaključi obroč, falanga okrog Slovanov.

Tudi Italija naj služi v ta namen.

Naše razmerje z Italijo si predstavlja nemška javnost tako, da pomaga tudi Italija Nemčiji z vsemi močmi v boju proti Slovanom. To vodilno misel naše zavezništve Nemčije so sprejeli od nje za svoje geslo tudi naši primorski Nemci, kar nam kažejo njihove zveze z Italijani proti Slovanom, ki so se že dovolj jasno pokazale.

Naloga Jugoslovanov.

Namen naše zunanje politike ne more biti ta, da bi vodila boj proti Slovanom. Smotri naše zunanje politike morajo za tem stremeti, da se ohrani država v notranjosti krepka in da se omogoči njen gospodarski in kulturni razvoj na zunaj. Jugoslovani vedo, da imajo v državi to nalogo, da ostanejo ob Adriji trdna zaslomba Habsburžanov in da odpró pot za prijateljske odnose z balkanskimi državami.

× × ×

Govor dr. Korošca, ki je germanizacijsko smer naše notranje in zunanje politike v črno zadel in prvi med delegati osvetlil krivdo madjarske vlade na nevzdržnih razmerah med Rusini, je napravil velik vtis in ga bomo v celoti objavili.

Koroški labor.

Šmihel nad Pliberkom. Nedeljski veliki ljudski labor koroških Slovencev je napolnil vse udeležence z iskreno narodno radostjo, jih navdušil za krepko nadaljnje delo v narodov blagor. Kakor že omenjeno, je bil to krepak odgovor nemško-nacionalnim in nemškutarskim hujšakačem, ki so hoteli s svojim »Kärntner Tagom« v Sinčivasi goljufati javno mnenje, češ, da je vse na njihovi strani, in temu primerno vplivati tudi na zgoraj.

Udeležba je bila, kakor poročano, naravnost krasna, vključno s slabim vremenu do 4000 ljudi. Prihitelo je tudi več štajerskih sosedov, med njimi č. g. nadžupnik Ivan Lenart iz Šmartna pri Slov. Gradcu. Iz oddaljenih Tinj je prišlo na vozu 14 krepkih fantov, kar je za ta kraj posebno pomembno. — Zdaj k razpravam!

Dr. Breje,

predsednik shodu, pozdravi v vznešenih besedah te velike množice, zbrane od vseh strani, zlasti zastopnike zelene Štajerske in Gorenjske, zastopnike duhovščine, ki mora prestatiti pravo narodno mučenstvo, ter zastopstvo izobrazovalnih društev. Ogromna udeležba kaže našo trdno voljo, da hočemo živeti ne kot hlapci, marveč kot samostojni gospodarji na domači grudi. 500-letnica ustoličenja naših knezov nas uči zahtevati našo staro pravdo. Poudarjam posebej, da so danes tu zbrani res koroški Slovenci na svoji zemlji, to pa z ozirom na to, da se je osmelil predsednik nemškega »Volksvereina« v Celovcu pred nekaterimi dnevi izjaviti, da bomo »gostovali na tuji zemlji«. Brez zavijanja resnice nasprotniki ne morejo izhajati. (Živahno odobravanje.)

Ko je župan Rudolf pozdravil vse došle s starim koroškim pozdravom: »Bog vas sprimi!«, nastopi burno pozdravljen naš poslanec

Fr. Grafenauer.

Zbrani smo na domači zemlji, ki jo je Bog dal našim pradedom že pred 1300 leti, na zemlji, na kateri je slovenski kmet še pred 500 leti ustoličil svoje kneze. — Pred štirimi tedni je nemška kultura v Sinčivasi pokazala, kako je dozorela v 20. stoletju do tega, da je psovala, napadla in suvala mirne slovenske zborovalce. Zato smo prišli, da odločno protestiramo zoper kup kri-

vic, ki nas tlači, zoper podivjane nasprotnike, pa tudi zoper neodločnost vlade, ki nas popolnoma zanemarja na gospodarskem, narodnem in kulturnem polju. Protestiramo odločno proti žalitvi slovenskega imena, proti izvajanjem v Sinčivasi, kakor da smo koroški Slovenci veleizdajalci. Kličemo vladi kakor našim nasprotnikom: naš magacin je poln krivic, ki ste nam jih storili, ne dovažajte novega blaga! Tudi naša mirna kri se more izpremeniti v železo.

Odločilen je današnji dan; nobene mu izmed vas se ne bo težko odločiti: ali hoče služiti janičarjem, ali se potegovati za našo staro pravdo. »Koroški dan« pred enim mesecem v Sinčivasi je pokazal, kako umevajo naši nasprotniki geslo, ki so ga tam izdali: »Koroška Korošcem«. Kako so grdili tiste, ki spoštujejo svoj slovenski materni jezik, ki so si šli samo ogledat nad vse nekulturno, surovo postopanje nemškonacionalnih hujšakačev. Govorilo se je tam mnogo o »hecarjih«. Kdo so ti? Ali tisti, ki branijo svoje postavne pravice, — ali oni, ki si za svoje odurno početje iščejo krivih prič? Vlada je v Sinčivasi laž; brez laži bi ti ljudje že davno poginili, in le čuditi se je, da jih vlada toliko časa ščiti, ker si s tem vzgojuje svoje lastne grobokope. Mislijo, da si damo ukrasti svoje pravice, ko pridejo ropotat v slovenski del dežele, da bomo pobegnili, ko nas napadajo.

Da to hočejo, je potrdil poslanec Jaka Lučovnik iz Zihpolj, ki je na shodu v Sinčivasi na stečaj odpri svoja »nemška« usta. O tem možu stoji baje v Wieserjevih matrikah, da je njegovo ime: »Jaka Spaka, p. d. Judež, sin slovenskih staršev; v opazki pa: nemščina se mu iz ušes cedi.« (Bučen smeh.) In ta človek se drzne koroškimi Slovence odrekati patriotizmu, jim očitati veleizdajstvo! Dokler svojih trditev ne dokaže, je v naših očeh navaden lažnik! To drzne trditi pripadnik stranke, ki je v državnem zboru klicala: »Heil Hohenzollern«, ki vsako leto obhaja spomin bitke pri Sedanu in prepeva »Wacht am Rhein«! Seveda vsega tega nima vlada za veleizdajstvo, — ima za čisto zlato, ker je slepa. Ko pa deklira na Zihpoljah pobira milodare za uboge ranjence na Balkanu, je vse po koncu, da jo preganja, vsem na čelu Jaka iz Zihpolj. Tudi njegova trditev, da se bo podražila uprava, če se zahte-

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

»Ker ti je srce tako verno in udano svojemu večnemu Gospodu, zato, o Borut, te krstim v imenu Boga Očeta in Boga Sina in Boga Svetega Duha.« Tako je izpregovoril starček in je izlil nad mladčev glavo vodo. Prekrižal ga je z znamenjem križa. Potem pa je pokleknil k njemu. Na glas sta molila svete molitve, in njuna lica so svetila v neki tajni, neizrečeni blaženosti.

Tam daleč pred njima pa so se svetili snežniki. Ravno na nju so gledali in so bili polni solnčnih žarkov. V goščavi so prepevali ptice veselo in zgovorno, da se je čulo daleč naokrog. Morda so peli pesem-radostnico o Borutu, sinu starešine Radegosta. Prejel je danes krst. Zapustil je malike in se zatekel k pravemu Bogu, ki je ustvaril vso zemljo in vse sinje nebo. — Tako so morda prepevale vesele ptice; drevje pa jim je kimalo s svojimi vrhovi kakor dedek, ko mu obišče zlato srce nepričakovano veselje.

Dolgo sta klečala tam ob potoku svečenik Razor in Borut. Srčno in po-

božno sta molila in sta se zahvaljevala dobrotnemu Bogu. Potem pa sta vstala in se napolnila porodu navzdol. Kakor da bi bil prerojen, tako se je čutil zdaj Borut. Niso ga več obhajale slabosti; čutil se je močnega in čilega, da bi hodil še ves dan po širokem svetu. Smehljaj srčne sreče mu je igral na bledeh ustnicah.

»Glej, Borut, zdaj so se izpolnile tvoje srčne želje,« je govoril starček medpotoma. »Danes si postal kristjan, ud večnega kraljestva. Postal si otrok svete Cerkve, ki jo je postavil naš Odršenik tu na zemlji. Poznam te, Borut, tvojo naravo poznam in vem zato, da ostaneš zvest obljubi, ki si jo dal danes pri svetem krstu. Naj pride nad tebe, kar hoče, naj ti grozi mučna smrt, — ostani zvest svojem Gospodu, ki te bogato poplača v onem življenju.«

»Smrt raje pretrpim nego bi izdal svojega Gospoda samo v mislih!« je vzkliknil mladeč navdušeno in je prijel starčka za roko.

»Verjamem ti in se zanesem nate,« je odvrnil svečenik. »Toda prosim te, nikar ne povej doma, da si bil pri meni in da sem te krstil. Drži se mojih navodil tako dolgo, da se povrneš. In potem lahko govoriš, in tudi jaz lahko stopim pred tvojega očeta. Do tistih časov pa čakaj mirno in pohlevno in moli h Gospodu.«

Dospela sta v dolino, kjer ni bilo

več toliko goščave kakor prej. Voda je pobrala drevje in je pustila za seboj motne iglene in prsti, da bi človek kar igraje napravil zdaj njive in jih obsejal. — Razor in Borut sta obstala kraj gozda. Ze se je videla Radegostova hiša kraj gore; zato pa sta pričela jemati slovo. Se enkrat je opomnil svečenik Boruta, naj ostane trden in pobožen v svoji veri. Potem pa ga je poljubil na čelo. Ginjen je prijel mladeč svečenika za roko; Razor ga je blagoslovil, potem pa je stopil v gozd. Kmalu ga je zagrnili gosti grmovje; Borut se je obrnil in hitel proti domu.

Bog ve, kaj si milita oče in mati, ko ga ni tako dolgo domov? Morda ga objokujeta, ker mislita, da se je ponesrečil tam v gorah? Zalostna sta gotovo in pobita, ker se ne vrne. Toda Borut ni mogel drugače. Pri svečeniku Razorju je ležal bolan in slaboten in se ni mogel ganiti. Oj, da ni bilo dobrega svečenika, pa bi ležal zdaj mrtev in razbit tam v črnem prepadu. A rešil ga je starček in je zastavil zanj svoje življenje.

Ko so ga prekotale kože z ozke police, je zdrknil Borut po skali navzdol. Pač je še zaklical na glas, potem pa ni čutil več. Dozdeva se mu zdaj, da je naenkrat obvisel nekje na pečini. Krčevito so mu zgrabile roke nekaj trdega; zdi se mu, da je bilo samotno, prilikavo rušje sredi skale. A

dolgo se ni mogel vzdržati; kajti moči so mu pešale. Črno mu je postajalo pred očmi, in že je hotel izpustiti rušje. A kakor v sanjah je zaslišal takrat glas, ki je prihajal od nekje blizu: »Drži se, Borut! Takoj sem pri tebi. Drži se, drži!«

In zopet se je oklenil rušja. Čutil je, kako mu jeteklo nekaj po obrazu, in vedel je, da je to kri. Po rokah, po nogah ga je ščemelo, kakor da bi ga grizlo sto mravljincev. Po glavi mu je šumelo; temno mu je bilo pred očmi in v tej temi je razločno videl trepetati drobne iskricke. Obhajala ga je taka slabost, da ni mogel več geniti z roko. In tedaj je izgubil hipoma zavest.

Ko se je prebudil, je zagledal kraj sebe svečenika Razorja. Smehljaje ga je gledal starček in je izpregovoril tiho in prijazno, ko se je hotel dvigniti: »Tiho, Borut! Ne vznemirjaj se!« — Začudeno ga je gledal mladeč; krog sebe je gledal, pa je spoznal, da je v votlini svečenika Razorja. Dolgo se je čudil temu; nazadnje pa se je domislil, kaj se je zgodilo z njim na gorah. Mraz ga je stresel, in hipoma mu je šnila v glavo misel, da je morebiti že umrl in se je zdaj prebudil že na onem svetu.

»Oj, dobri svečenik,« je izpregovoril tedaj s tihim, tresočim glasom, »povej mi, ali sem res umrl?«

(Dalje.)

va slovensko uradovanje in slovenski uradniki, je sramotilna za njega, krivična za nas. Mi zahtevamo in bomo zahtevali uradnikov, ki jih bo ljudstvo razumelo, in naj tudi Lučovnik zaden kap, in naj napravijo še več takih »koroških dnevoev«, ali tudi »koroških nočij«. Ven iz pisarn z uradniki, ki ne znajo slovenski, in odprite vrata našim sinovom! Uprava bo potem poceni, le — vsakemu svoje! Da bi pa Lučovnik mešetaril za nemškónacionalne uradnike v našem imenu, odklanjamo; mi izhajamo brez takšnih mešetarjev. Sicer pa: Bog mu ne zameri, ker zamere vreden ni.

Pač pa je zamere vreden drug govornik na sinčovaškem shodu, celovški župan pl. Metnitz, zastopnik mešanega okraja, ki je pa sam zmešan. Prišel je v Sinčovas s celo telesno stražo celovških pomarančarjev in figarjev. V svojem govoru je posnemal Lučovnikove pomije, delal se Slovencem prijaznega, a je tem nevarnejši. — Govornik se peča še z razmerami pri sodiščih, kjer »kurzovci« izpodrivajo slovenske uradnike, ovrže več nasprotnih trditvev in konča: V Sinčovasi so hinavsko trdili, da hočejo z nami v miru živeti; ta mir pa razumejo tako, da bi mi v miru zašpali, pa ne bomo! Zatrli niso spečih, ne bodo nas budečih! Zato v boj za staro pravdo! (Dolgotrajno velikansko odobravanje.)

Dr. Krek

pozdravlja tabor imenom hrvaško-slovenskega kluba v državnem zboru; o stari pravdi sta govorila že predgovornika; hoče opisati razne vrste ljudi v obnašanju proti pravici. Prva vrsta so tisti, ki ne vedo, ne kaj je pravica in tudi ne, kaj je krivica; glaž šnopsa, klobasa, ob volitvah golaž, — ko to dobi in v jarku leži, je sit pravice. S temi ni kaj opraviti, prepuščamo jih poslancu Metnitzu in sodrugom. — Druga vrsta je tistih, ki imajo še čut za pravico, ki pa hočejo kar nankrat vse doseči, so nepočakani in zato hitro odpadejo, obupajo. Treba pa pomisliti, da se razmere le počasi razvijajo, da je toliko nevednosti med onimi, ki nas vladajo, neumnosti nasprotnikov, kar se ne da na mah odpraviti. — Tretja vrsta je vrsta tistih, ki imajo pojem pravice in vedo, da je treba zanj dolgo borbe, pa nimajo korajže, da bi to borbo tudi izvojevali. To so slabšči, ki se boje, da bi tudi drugi izvedeli, da hodijo na slovenske shode, berejo »Mir« itd.; hočejo biti z nami, a le z bojaznijo. — Četrta vrsta, vrsta »fantov«. Bistrih oči, gorečega srca, da brez poguma ne gre, da tudi v tem boju treba korajže. Za prve 3 vrste med nami ni prostora; zadnja vrsta pa jemlje poguma ne le iz glave, marveč tudi iz srca, ker najde v veri na Boga tudi upanje na pravico.

Ta vera nam daje moč v boju zoper nasprotnike, ki nam jemljejo naše pravice; vemo, da sta si liberalizem in protinarodnost brat in sestra; vera nas uči drugače. Za vse ista pravica! Dokler velja naš davčni denar, velja naša pravica; dokler nosijo tudi naši fantje vojaško suknjo, smo z drugimi narodi istih pravic. Iz tega sledi, da si

moramo priboriti, kar nam gre na narodnem in gospodarskem polju, ker je oboje v ozki zvezi; moč za to najdemo v izobrazbi in edinosti. Zato kakor nekaj veljaj tudi zdaj: »vkup uboga gmajna« pod vodstvom tvojih izkušenih voditeljev, in zmagala boš! (Viharno odobravanje.)

Poslanec M. Brenčič iskreno pozdravlja tabor v imenu štajerskih Slovencev. Veseli ga ogromna udeležba iz vseh strani dežele. Pred leti je vprašal ministrski predsednik (Badeni) koroškega slovenskega poslanca, so-li res še Slovenci na Koroškem? Danes naj bi prišel kak minister in pogledal te silne množice, da bi spoznal, da se koroški Slovenci zatreti ne dajo. Da izvojujete svoj boj, se tesno oklenite svojih organizacij ter se tudi v gospodarskem oziru osamosvojite.

Poselnik M. Turk govori o rakani koroških šol, ki so po nakani naših narodnih nasprotnikov ustanovljene za vse kaj drugega, kakor da bi izobrazile in vzgojile slovensko mladino. V priprostitih besedah kaže na slabe posledice našega šolskega sistema.

Dr. Brejc kaže, da je to res glas iz ljudstva; ljudstvo samo hoče boljše šole; nemškutarji s pomočjo vlade vzdržujejo stari sistem le, da bi potrapali slovensko ljudstvo. Dobro ovrže tudi abotne nemške očitke o »novoslovensčini«, ki je baje koroški Slovenci ne razumejo, in se krepko potegne za zatirano slovensko učiteljstvo. Usoda pravd za slovenske šole v Št. Danielu, Strojni, Vogrčah kaže živo turške razmere na Koroškem, ko deželni organi kratkomalo ne marajo izvršiti razsodb najvišjih sodišč.

Tomaž Graf izjavi v imenu mladine, da bo ta v boju koroških Slovencev za staro pravdo stala vedno v prvih vrstah.

Poslanec Pišek poudarja, naj se koroški Slovenci zvesto držijo svojih organizacij, s katerimi bodo premagali nemški nacionalizem, nemškutarijo in liberalizem.

Krištof govori o živinoreji kot najvažnejši panogi gospodarstva. Kaže, kako nemški liberalci ravno to zanemarjajo, da bi Slovence gospodarsko uničili. Od kulturnega sveta zahtevamo, da tudi za slovensko poljedelstvo skrbijo.

Demšar: Rešitev Slovencev je v kmečkem stanu; kar storimo za njega, storimo za slovenski narod. Treba je, da med ljudstvom povzdignemo izobrazbo. Korošci, vi niste osamljeni! Koroška stvar je slovenska stvar, tako je dejal deželni glavar dr. Susteršič na shodu v ljubljanski okolici.

Mons. Podgorc: Volilni red na Koroškem je za Slovence skrajno krivičen. Raztrgali so nas na več kosov. Zahtevati moramo preosnovo volilnega reda, prej na Koroškem ne bo miru. Ker je volilni red tako krivičen, zato se ne smemo čuditi, da je volilni boj na Koroškem tako oduren. Slovenske pritožbe na Koroškem so znane celemu svetu. Pri nas zmaguje krivica, ne pa pravica. Take razmere se morajo izpremeniti. Dr. Brejc dostavlja: Proč s ku-

rijo veleposetnikov! Ven s pravičnim volilnim redom!

Dr. Schaubach govori temeljito o uradniškem vprašanju. Slovenščina mora v koroških uradih dobiti svojo pravico.

Prošt Gregor Einspieler govori o napadih nemškega nacionalizma na cerkev in koroško slovensko duhovščino. Nemški liberalci bi radi slovenskega duhovnika zaprli v zakristijo. Dr. Lemisch je sprožil tudi vprašanje o novem škofu. Dobro! Naj izve avstrijska javnost, da mi zahtevamo škofa, ki zna naš jezik!

O jugoslovanskem vprašanju govori poslanec

dr. Krek.

Turški sultan je gotovo bridko jokalo, ko so Slovani zmagali na Balkanu. In s turškim sultanom so jokali Nemci. Dokler je Turek vladal na Balkanu, je Nemec imel upanje, da z uspehom prodira na jugu. Ko je Turek izgubil, so si Nemci začeli natančneje ogledovati Jugoslovane. Zanimajo jih Jugoslovani zato, ker jih zanima jugoslovansko morje. To morje pa je, dokler ostane v rokah Slovencev in Hrvatov, najtrdnješa opora naše države na jugu. Če ga izgubimo Slovenci in Hrvati, izgubi ga tudi Avstrija. Zato pa je ojačitev Jugoslovanov Avstriji samo v korist. Če je Napoleon mogel združiti južne dežele, zakaj jih tudi ne bi mogla naša država? Pred vsem pa združite vse katoliške Slovence v eno deželo pod našo habsburško dinastijo! Kmalu rešite jugoslovansko vprašanje, sicer bo Avstrija trpela vedno še večjo škodo! (Viharno odobravanje.)

Nato so bile sprejete že objavljene resolucije.

Prikrajšanje plačila tovarniškim delavcem na Jesenicah.

Že od zime sem se govori, da bo tovarna na Jesenicah število delavcev reducirala, plačo zmanjšala, sedež ravnateljstva premestila na Dunaj, delo za dalje časa ustavila ali celo vse izdelovala v Škedenju pri Trstu.

Take in enake govorice krožijo po tovarni še vedno in se razširjajo tudi po okolici.

Dejstvo je prvič, da je tovarna odslavila več delavcev, in drugič, kar je najhujše, da je s 16. t. m. proglasila nov rekordni tarif, vsled katerega bodo rekordni delavci pri svojem zaslužku občutno prikrajšani.

Pri 100 kg bodo nekateri prikrajšani od 4 do 14 vinarjev, da, celo do 25%.

Marsikateri delavec bo koncem meseca od 15—60 kron manj zaslužil kakor dosedaj.

Naravno je, da vsled tega prikrajšanja in trganja zaslužka narašča razburjenje med delavci brez razlike strank, ker pri današnji draginji delavci, zlasti še oženjeni, itak ne morejo izhajati. Sedaj naj se jim pa še to, kar z žuljavimi rokami težko prislužijo, od ust odtrga. To je nečuvstvo, to je vendar atentat na delavstvo.

Med delavci se širi govorica, da je vzrok tega nečloveškega početja ta, ker je dežela doklade zvišala in z istimi močno ve-

liko industrijo obremenila. Te doklade pa naj plača delavec s tem, da mu plačo zmanjšajo. Mi sicer tej govorici ne verujemo, saj ima tovarna velikanski dobiček in akcionarji bogate dividende, vendar je naravnost hudobija, take govorice širiti in ljudi razburjati.

Brezsrčno je delavcem, ki so posvetili vse svoje moči tovarni, jej zvesto delali 10 do 20 let, sedaj v denarni krizi, pri veliki draginji zaslužek odtrgovati, zmanjševati. Dolžnost vseh merodajnih faktorjev je, da store vse, da se razburjenje pomiri in da dobe delavci svoje pošteno plačilo za pošteno delo.

Po tej novi naredbi bi bilo oškodovanih na plačilu nad 600 delavcev z družinami, — in ti naj plačujejo davke in doklade namesto bogatih akcionarjev. Ne, to ne more biti. Domači delavci naj ostanejo na domači zemlji.

Krivica se delavstvu godi tudi pri izstopu iz službe. (§ 46. bratovske skladnice.) Če izstopi član bratovske skladnice, nima nobene pravice do rezervnega zaklada bolniške blagajne. Le, če njegov delež pri rezervnem zakladu ne znaša nad 100 K, se mu izplača, če izplačilo zahteva. Rezervni deleži nad 100 K se pri poštni hranilnici plodonosno nalože in izroče s prihrankom na obrestih oni bratovski skladnici, v katero član pozneje vstopi. Če pa ne vstopi v nobeno bratovsko skladnico, ostani rezervni delež tako dolgo v poštni hranilnici, da dotični član pristopi k taki oskrbovalnici, ki je pod državnim nadzorstvom ali dokler pristojna politična oblast ne potrdi trajne nezmožnosti za delo dotičnega člana.

Koliko delavcev izstopi iz dela! Eni prevzamejo doma posestvo, drugi se izselijo, in ker imajo nad 100 kron vplačanega, ne morejo dobiti po pravih svojega deleža. To je kruto, to je krivično. Kdaj naj delavec dokaže, da je za delo nezmožen? Tudi če se zgodi pri okrajnem zdravniku, mu isti delazmožnosti ne prizna. Ali naj je človek za delo le tedaj nezmožen, če mora od hiše do hiše prosjati? Izprememba tega paragrafa je neobhodno potrebna.

Na letošnjem občnem zboru je predsednik bratovske skladnice, g. ravnatelj Trappen, pač dal na dnevni red tudi izpremembo pravil bratovske skladnice, zlasti paragrafa 46. Delavci so zahtevali izplačilo pri izstopu po tabelah, to je vsega zneska, ki ga delavec in tovarna vplača.

Predsednik uvidevši, da s svojim predlogom, namreč, da bratovska skladnica pri izstopu izplača le to, kar je delavec sam vplačal, ne pa tudi prispevek tovarne (delodajalca), ne bo prodrl, je to točko stavil iz dnevnega reda. In tako je ostalo pri starem — krivica traja in bo trajala dalje, dokler delavci ne bodo zopet in zopet zahtevali svojih pravic. Merodajni gospodje naj o pravem času spoznajo krivico, dokler je še čas.

I. Piber.

ČEŠKI KRŠČANSKI SOCIALCI V PRAGI.

Preteklo soboto in nedeljo, dne 16. in 17. t. m., se je vršilo v Pragi peto redno strankino zborovanje čeških krščanskih socialcev, pri katerem je bila nenavadno številna udeležba. Predsedovala sta dež. poslanec Sabata in profesor mgr. dr. Kordac. Takoj izpočetka zborovanja so se

Svetlogorska slika matere božje in slari nar Gyra.

(Dalje.)

Gyra se za razpisano nagrado ne zmeni!

Sicer bi bil Gyra dokaz resnice že zdavno lahko prav po ceni dognal in bi imel pri tem še lep dobiček. Začetkom marca leta 1909. je nekdo pri odvetniku g. dr. Francišku Pavletiču v Gorici deponiral znesek 1100 K, ki ga je potem javnega razglašal (v »Gazzettino popolare«) obljubil tistemu, ki bi dokazal z dokumenti pristnost Gyrove slike. Rok za to nagrado je bil napovedan do 15. aprila 1909. Mislite li, da se je kdo resno oglašil in pobrigal za to premijo? Sam Gyra je izpustil iz rok to lepo priliko. Odvetnik dr. Pavletič je po zaključku roka zopet v listih objavil, da nagrade ni nihče prejel, ker ni nihče podal zahtevanega dokaza resnice! Vprašamo, zakaj se ni Gyri pobrigal, da bi dobil to nagrado? Pač se je oglašil pismeno Gyra pri g. dr. Pavletiču, in se še hrani njegovo pismo z dne 2. aprila 1909. A veste, kaj je zahteval? Prosil je, da mu g. dr. Pavletič »posodi vsaj za pet minut« zlate krone, s katerimi je bila svetogorska Mati božja kronana. Isto prošnjo je pismeno stavil na knezonadškofa. Zakaj neki bi rabil krone — na svoji sliki, ki ni imela takrat najmanjših znamenj kronanja? Ali jo je morda hotel sam kronati? Seve za dokaz resnice bi morala imeti njegova slika znamenja kronanja, teh pa prej ni imela. Kako jih dobiti?

Ista nagrada se je že prej obljubila v »Gazzettino popolare« z dne 14. februarja 1909, št. 2174, v članku, ki nosi ime grofinje Ortenzije Nyari. Tu je bilo doslovno rečeno: »Da se pa da g. Gyri priliko z dokumenti dokazati svoje domnevanje, mu obljublja neki gospod 1000 K, ako zamore dokazati, kako je izginila slika iz solkanske župnije v dobi med 28. januarjem 1786 do 29. septembra 1793 in to javno priobči v listih«. Poleg tega se je ravnotam reklo: »Drugih tisoč kron se obljublja onemu, ki zamore z listinami dokazati podtaknjenje ali zameno podobe (o priliki slovesnega kronanja leta 1717).«

Mislite, da se je g. Gyra sploh oglašil za te svetle kronice? Niti od daleč ne! Pač pa je porabil to okolnost za novo izmišljotino, ki jo razširja po listih in letakih; češ, »gospodje okoli škofije so podkupovali«!

»Mahinacije« Gyrovih nasprotnikov. — »Podkupovanje«.

Kot za zadnjo bilko se je oklenil Gyra te zadeve. Grozi z »odkritji« in mahinacijami svojih nasprotnikov. Stvar pa je bila po naših informacijah pri merodajnih krogih ta-le:

Meseca februarja 1909 je prišla v ordinarijato pisarno grofinja Ort. Nyary, katere gospodje niso prej boljše poznali. Ta se je za zadevo zanimala, ki se ji je tudi uradno pojasnila. Ponudila se je, da hoče v »Gazzettino popolare«, kjer se je polemika začela, Gyrove trditve osvetliti in je prosila še za tozadevne nadaljnje podatke. Na ukaz knezonadškofa je ordinarijati tajnik

iz arhiva povzel razne listine in točke, ki so se nanašale na kronanje Matere božje iz leta 1717. in na prenos slike leta 1786. in 1793. Te podatke je spisal v nemškem jeziku, rokopis se še hrani v škofiji, misleč, da jih bode Nyary sama na široko in samostojno obdelala. Mesto tega jih je poleg malih dodatkov le prevedla. Ker je pa imenovana Nyary prevod sama preskrbela in je sama tudi nekaj dodala, se ji je dovolilo, naj članek objavi, če hoče, pod svojim imenom, sosebno, ker se je šlo za objavo v liberalnem listu. A za ta njen trud se jej ni obljubilo niti plačalo niti enega samega vinarja! To lahko potrdi s prisego vsi gospodje pri ordinarijatu!

Gyri so objavljeni dokazi, ki so bili vzeti direktno iz uradnih virov, kar sapo zaprli. Stikal je in stikal in nazadnje v svoji glavi to-le stuhtal:

Ono nagrado 1000 K, ki jo je Nyary sama (!) omenila kot obljubljeno plačilo za dokaz resnice, je združil z rečenim prevodom, češ, 1000 K so plačali (!) Nyary, da jo za spis (!) podkupi!

Medtem je seve Nyary Gyri v strahu pred njim povedala, odkod ima svoje misli! Glej njeno pismo z dne 25. junija 1909 v »Socialista friul.« z dne 18. oktobra 1913. Okolnost, kdo je pod člankom podpisan, sicer ne odzame dokazom niti črtice utemeljenosti. Ravno to Gyrovo »odkritje« prvotnega vira daje objavi še večjo veljavo! Gyra pa misli, da bo vse one uradne podatke ovrgele z novim sumničenjem!

Toda tudi tu je Gyra sam sebe na laž postavil: V svojem »Un piccolo Protocollo« z dne 15. maja 1909 objavlja: »Stvar nad vse važna je, da so oni

gospodje (kateri? Op. ured.) vzeli in plačali 1000 K neki grofinji Nyary, da bi dala svoje ime (!) v list in na brošurico.«

Torej če Gyri iz l. 1909. verujemo, je bilo 1000 K g. O. N. z e takrat plačanih in sicer za članek! Kdo bi si mislil, da se bo isti Gyra udaril samega sebe zopet po zobeh. Da je veliko neresnico pisal, sam potrjuje, ker objavlja v »Gazzettino pop.« z dne 18. okt. 1913 tudi s svojim podpisom te-le besede imenovane g. Vyary: »Jaz nisem dobila 1000 K za svojo objavo sprejetov« »Gazzett. pop.« z dne 14. febr. 1909! — V svojem letaku 1914 pa zopet trdi, da »so ji (kdo? Op. ured.) v nadškofijski pisarni ponujali 1000 K in še drugo za to, da bi oškodovali »obskurnega paskarja«. Kaj je torej res, g. Gyra? Resnica je le to, kar smo zgoraj povedali: Vyary ni zase dobila od gospodov pri ordinarijatu niti vinarja za članek in delce, niti se je je kak vinar za to obljubil. Kdor nasprotno trdi, grdo laže in obrekuje. Tako se vam je z vso odločnostjo zatrdilo v knezonadškofijski pisarni! Sicer je pa g. Nyary v »Gazzett. pop.« v posebni obavi »Communicato« ovrgla tozadevno sumničenje. Če je pa ista N. Gyri nasprotno pozneje drugače govorila in pisala, si je sama sebe postavila v pravcu dno luč!

Tako je s tisto »bombo«, ki ki jo je Gyra vrgele med svet, ki pa ni nikogar ranila, razven tiste, ki so resnico zatajili. — A pribijemo, da do sedaj ni Gyra niti enega ondi omenjenega dokaza ovrge! — Njemu zadostuje — skrivnostno namigavanje! ...

(Dalje.)

poslale na predlog predsednika udanostne brzojavke cesarju, papežu in prestolonasledniku, kakor tudi praškemu kardinalu nadškofu. Strankin tajnik Svatek je poročal o delovanju stranke in konstatiral, da se stranka vedno bolj razvija. Razpravljalo se je o predlogu msgr. dr. Sulca o izpremembi strankine organizacije, pri čemur se je tudi govorilo o izpremembi imena stranke, kar pa se je odklonilo. Zahtevo po izpremembi imena krščansko-socialne stranke je stavila češka krščanska nacionalna stranka kot pogoj, da se združite oba stranki. Ker pa se je ta zahteva odklonila, ni upanja, da bi se stranki kmalu združili, akoravno je bil sprejet predlog, naj se iščejo nova pota za združitev obeh strank. Nadalje se je izvolil izvršilni odbor 24 članov in namestnikov. Sprejeli so se tudi predlogi glede strankinih doneskov, ki so se določili za vsakega pristasa kot minimum 1 K 20 vin. na leto. Msgr. dr. Sulc je referiral o socialnem zavarovanju, pater Havelka pa o časopisu. Sklenilo se je izdajati cenen dnevnik kot strankino glasilo. Poleg tega se je sklenilo pozvati izdajatelje »Čecha«, naj bi izdajali tudi cenen večeren list. O političnem položaju je referiral dr. Mazanec, ki je predlagal resolucijo, v kateri se zahteva proporcionalna volivna pravica, da bi bile tudi manjšine zastopane v deželnem zboru. Dokler se pa to ne zgodi, se priporočajo volivni kompromisi med češkimi strankami. — Upanje, da bi se češke katoliške stranke združile, se za enkrat ni uresničilo, vendar pa bo dolžnost čeških katolikov, da že v prihodnjem volivnem boju nastopijo skupno kot močna armada.

Preprečen napad na hrvatskega bana ali pa na nadvojvodo Leopolda Salvatorja?

Zagreb. (Uradno.) Po slavnostni predstavi 20. t. m. v Zagrebu, prirejeni v gledališču na čast nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, se je pred gledališčem zbrala velika množica, ki je nadvojvodo navdušeno pozdravljala. Nadvojvoda je predstavo četrt ure pred koncem zapustil s generali in s štabnimi častniki in se podal h garnizijskemu večeru v Palace hotelu. Ko se je hotel vvesti baron Skerlecz v svoj avtomobil, se je občinstvo pričelo gibati. Neki mlad mož se je namreč sumljivo obnašal, vsled česar ga je aretirale s pomočjo stražnika nek policijski uradnik. Ban ni ničesar zapazil. Na policijski ekspozituri se je legitimiral aretovanec kot trgovski učenec Schäfer. Pri njem so našli revolver, ki je bil nabit. Schäfer je odločno izjavil, da ni nameraval atentata in da nosi že dolgo časa vedno revolver pri sebi. Odločno zaničava, da je nameraval atentat. Policija trdi, da je po izpovedi nekega policijskega uradnika Schäfer v trenutku, ko je bil aretiran, prijel revolver, ki ga je imel v žepu, a ga je uradnik za roko prijel. Revolver je bil za strel pripravljen.

Zagreb. (Zasebno.) Iz Budimpešte, kjer niso radi videli, da je Hrvatom priljubljeni nadvojvoda Leopold Salvator obiskal Zagreb, se poroča, da je neki dijak nameraval nadvojvodo napasti. To poročilo je izmišljeno. Dogodek se je tako-le izvršil: V deželnem gledališču je bila nadvojvodu na čast 20. t. m. zvečer prirejena slavnostna predstava. Predstavljali so »Tosko«. Predstava se je pričela ob sedmih zvečer. Po drugem dejanju je zapustil nadvojvoda gledališče in se je podal h garnizijskemu večeru. Med predstavo in med vožnjo iz gledališča se ni nič zgodilo. Nadvojvodu je prirejalo občinstvo pred gledališčem sijajne ovacije. Četrta na 10. uro je tudi ban zapustil gledališče. Ko se je že s svojim avtomobilom odpeljal, je nastalo v fojerju drenjanje. Policijska uradnika Bedeković in Bosnjak sta nekega mladega moža aretirala. Vzrok ni nihče znal, samo govorilo se je, da je hotel bana napasti. Niti govoriti se ne more o kakem napadu na nadvojvodo, ki je že pol ure prej gledališče zapustil. Policija je pozneje izjavila, da je bil aretiran učenec III. letnika trgovske akademije Miljutin Schäfer, ker je naprej rinil. V njegovem žepu so našli revolver, a pri policiji je odločno zanikal vsak namen o kakem atentatu. Policija je izvedla preiskavo, a ni na dijakovem stanovanju nič sumljivega našla. Zaprl so tudi sina gospodinje, pri kateri je stanoval Schäfer, in še enega dijaka, s katerim je Schäfer stanoval, a aretiranci odločno nameravajo napada zanikavati. Schäfer je popoldne zapustil stanovanje in povedal, da gre v gledališče. Ni vzel niti hišnega ključa s seboj, češ, da bo predstava kmalu končana in da pride domov, predno bodo hišna vrata zaprta. Kakega napada ni nihče zapazil. Tudi intendant gledališča, ki je bana spremljal k yozu, ni nič videl. Edini priči sta policijska uradnika, ki trdita, da je Schäfer segel v žep. Policija preiskavo nadaljuje. — Nadvojvoda Leopold Salvator je odpotoval iz Zagreba 21. t. m., 22. t. m. se pripelje v Osijek, 24. t. m. se vrne v Zagreb, 26. t. m. se pelje v Varaždin, od tu odpotuje 28. t. m. na Dunaj. Koncem junija se udeležiti tudi

najbrže velikih vaj 15. in 16. armadnega zbora v južni Bosni.

200 letnica krizanske cerkve v Ljubljani.

Prihodnjo nedeljo, dne 24. majnika, poteče 100 let, kar se je papež Pij VII. povrnil iz Francoskega v večno mesto. Kot vjetnik Napoleonov je blagi mož veliko premolil pred podobo Matere božje v Savoni ter bil prepričan, da se ima za svojo rešitev zahvaliti priprošnji svoje nebeske zaščitnice. V zahvalo je vpeljal v cerkveni državi tih praznik Marije Pomočnice na dan 24. majnika vsakega leta. Hitro se je ta praznik razširil po vsem krščanskem svetu, kajti krščansko ljudstvo je imelo že zdavnaj prej veliko zaupanje do Marije Pomagaj. Najstarejša cerkev v naši deželi, kjer se je častila Marija kot Pomočnica kristjanov, je bila cerkev nemškega viteškega reda v Ljubljani. Nemški red je prejel v Ljubljani posest templarjev, ki so morali leta 1220. iz političnih ozirnov naše mesto zapustiti. Tam kjer danes je stala že takrat komenda in cerkev Matere božje.

Ljubljanski kronist Dolničar je povzel po komendskih analih poročilo, da je že leta 1274. ljubljansko prebivalstvo v cerkvi križarjev častilo čudodelni kip Matere božje, ki je bil izdelan po načinu Marije Pomočnice v Pasavi na Bavarskem. Ta kip je bil leta 1660. iz glavnega oltarja prenešen na drug kraj v cerkvi. Na njegovo mesto pa je dal tedanji komtur ljubljanski postaviti na les slikano podobo Marije Pomočnice, ki je še ohranjena ter jo ljubljansko občinstvo danes prav zaupno obiskuje v majhni kapelici sedanje krizanske cerkve. O prvotnem kipu ni najti nobenega drugega sledu nego majhno skico v Dolničarjevih zapisnikih. Cerkev je zob časa tako razglodal, da jo je dal Gvidon grof Starhemberg podreti ter na njenem temelju l. 1714. sezidati sedanjo.

Gvidon grof Starhemberg je bil rojen leta 1657. v Gradcu. Njegov stric je slavni branitelj Dunaja Ridiger grof Starhemberg. Kot 27letni častnik se je Gvidon pod poveljstvom svojega strica udeležil branitve Dunaja leta 1683. ter je s svojo čudovito neustrašenostjo rešil cesarsko prestolico usodne katastrofe. Predmestja so že gorela. Veter je zanesel ogenj v samostan škotov; poleg njega je stala smodnišnica, ki so jo že objemali plameni. Če bi se bila smodnišnica vnela, bi bil usoden padec Dunaja in s tem robstvo srednje Evrope neizogibno. Neustrašeno hiti Gvidon Starhemberg v shrambo ter jame sam polivati sode smodnika z vodo, dokler mu po tem zgledu spodbujeni ne priskočijo grof Sereni, Liebenberg in Focky na pomoč. V mečem v roki je nato prisilil delavce, ki so obupani gledali od strani, da so zazidali okna smodniške shrambe ter ogenj udušili. Dobro je ostalo mlademu grofu v spominu, da se je Dunaj rešil pod zastavo Matere božje. Tri leta pozneje je stopil v marijanski red nemških viteзов ter bil leta 1700. izvoljen za komturja ljubljanskega. Tukajšnji komendi je načeljeval 18 let, če tudi ni bival ves ta čas v Ljubljani. Večji del življenja mu je potekel po bojiščih na Balkanu, na Ogrskem, na Laškem in slednjič na Španskem. V španski nasledni vojski je bil Starhemberg, ta čas že feldmaršal, vrhovni poveljnik. Na povratku iz Španskega se je nastanil v Ljubljani. Naše mesto se mu je tako prikupilo, da piše dne 9. januarja 1714 iz Ljubljane: »Kdor mi tukajšnji mir in svobodo moti, me ne ljubi.« V tem času je dal staro cerkev podreti ter leta 1714. sezidati novo. Postavil jo je večji benečanski stavbenik Domenico de Rossi. Feldmaršal grof Starhemberg, znan z višjimi dvornimi krogi, je dobil za tri oltarje tri podobe v dar od treh istočasno živečih cesaric, od vdove cesarja Leopolda I., od vdove cesarja Jožefa I. ter od cesarice Elizabete, soproge cesarja Karola VI. Podobe so izvršili dvorni slikarji: Rothmayer, Altmonte in Schoonijans. Tudi drugih dragocenosti je Starhemberg cerkvi preskrbel, katere so pa Francozi za časa okupacije po večini odnesli.

Grofu Starhbergu ni bilo usojeno umreti v tihi Ljubljani, kakor si je želel. Leta 1718. je bil namreč izvoljen velikim komturjem svojega reda ter se je moral kot tak preseliti na Dunaj. Tamkaj je preživel še precejšnje število let. Nasledki mnogih ran in vojaka so ga na stara leta hudo mučili. S čudovito potrpežljivostjo je prenašal svojo bolezen. Mnogo let je nosil v telesu konec odlomljene turške pušice. Na stara leta jo je velel iztrgati iz telesa ter jo je poslal v dar Materi božji v Marijino Celje. Umrl je feldmaršal Starhemberg 7. marca 1737 na Dunaju. V cerkvi nemškega reda je pokopan.

Kot posebna zanimivost iz nadaljnje zgodovine krizanske cerkve bodi omenjeno, da jo je obiskal papež Pij 17. marcija 1782. Na svojem potovanju na Dunaj je papež v Križankah prenočil ter se drugi dan udeležil v cerkvi svete maše. Ker je bila po francoski okupaciji komenda in cerkev bolj oskrbi tujih ljudi prepuščena, se je zlasti slednja dokaj zanemarila. Več desetletij

je imela gimnazija v njej svojo nedeljsko službo božjo. O priliki gimnazijske Alojzijeve slavnosti je vsled nepredvidnosti cerkovnika 22. junija 1857 Rothmayerjeva slika v velikem oltarju zgorela. Nadomestili so jo z umetnim delom dunajskega slikarja Canona. Slika je po mnenju strokovnjakov menda najboljša v Ljubljani. Odkar je v komendi nadvojvoda Evžen obnovil redovno življenje, je prišla zgodovinska cerkva zopet do veljave, kjer se danes razvija na tistem globoko in cvetoče versko življenje.

ZA OBRAMBO AVSTRIJSKIH ZNAKOV IN POSLANISTEV

je izdal italijanski ministrski predsednik vsem prefektom okrožnic, ki jih opozarja, da morajo obstoječe predpise za obrambo in varstvo znakov inozemskih narodov in sedežev njih zastopstev strogo izvajati.

NADVOJVODA FRIDERIK V DALMACIJI.

Nadvojvoda Friderik je došel 20. t. m. ob 5. uri popoldne v Sinj, da inspiciira jezdo divizijo deželnih strelcev. Pripeljal se je z avtomobilom iz Knina čez Vrliko. Nadvojvoda so sprejeli in pozdravili zastopniki državnih in avtonomnih oblasti. Sinj je okrašen in v zastavah. Po pozdravnih govorih oblasti je vzel nadvojvoda na znanje javljenja štacijskega poveljnika in častnikov častnega eskadrona. Zvečer pri slavnostni pojedini je svirala mestna godba. Sinjska okolica je bila razsvetljena. 21. t. m. ob 9. uri dopoldne se je odpeljal nadvojvoda proti Klisu, ko je prej nadziral ubikacije demobrancev. Prebivalstvo je nadvojvoda navdušeno pozdravljalo.

PUČ V ALBANIJ.

Essad paša izgnan.

20. t. m. so na knezovo povelje Essad pašo z njegovo ženo prepeljali s krova »Sigetvara« na italijansko bojno jahto »Bengasi«, ki je odplula proti Brindiziju. Prej so še preiskali Essadove efekte in zaplenili dva zavoja njegove korespondence. Essad paša je moral, predno so ga izpustili, podpisati zapisnik, s katerim se pod častno besedo obveže, da se ne bo več vmešaval v zunanje in notranje zadeve Albanije. Essad paša je odpotoval v Neapelj, kjer ostane več časa, nato pa namerava baje v Carigrad odpotovati.

Albanska ministrska kriza.

Knez Vilejm je ministre naprosil, da naj svoje portfelje obdrže. Vojno ministarstvo in notranje zadeve je prevzel začasno Hassan bej Priština, ki mu je tudi izročeno vodstvo notranjih poslov.

Kmečko gibanje.

20. t. m. je odrinilo 300 mož proti pri Šijaku zbranim kmetom. Ko so došli prostovoljci pred tabor kmetov, je poslal k njim poveljujoči nizozemski major parlamentarja. Kmetje so izjavili, da se bodo mirno razkropili in da odposljejo deputacijo v Drač. Neki rimski list poroča, da so se vstasi že razkropili.

Italijanske vojne ladje odplovejo v Albanijo.

20. t. m. je iz Tarente v Drač odplul italijanski torpedni rušilec »Iride«, 19. t. m. pa vojna ladja »Tripoli«, 21. t. m. pa križarica »San Giorgio«. 20. t. m. ob 7. uri jutraj je zapustila Krf nemška križarica »Breslau«. Prej je že izkrcala na Lloydov parnik »Baron Bruck« enega častnika in 15 mož, ki so določeni za Drač in Elbasom.

NADOMESTNE VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Pri nadomestni volitvi v Derbyshiru je bil izvoljen unionist Bovden s 6469 glasovi. Liberalni kandidat Houfton je združil 6155, kandidat delavske stranke pa 3669 glasov.

HUERTA IZJAVLJA, DA NE Odstopi.

Huerta odločno zanikava, da je delegatom za konferenco pri Niagarskih slapovih zagotovil, da odstopi.

KITAJSKA POSTANE ZOPET CESARSTVO. CESAR POSTANE JUANSIKAJ.

Iz Peterburga dohajajo poročila, da se pripravlja na Kitajskem nov preobrat in sicer se izpremeni republika v cesarstvo. Juansikajevi prijatelji in njegova okolica naziva Juansikaja oficijelno za cesarja. Podpredsednik republike je vjetnik v lastni palači. Državni preobrat je le vprašanje časa.

Dnevne novice.

+ **Dr. Šusteršič o volitvi na Notranjskem.** Napram našemu poročevalcu je načelnik Slovenske Ljudske Stranke izrazil glede izida volitve na Notranjskem sledečo svojo sodbo: »Mene, kot realnega politika, je izid državnoborske volitve na Notranjskem popolnoma zadovoljil. Da stranka to pot ni imela tako velikanske večine, kakršne je bila vajena od leta 1907., je brez bistvenega pomena. Jaz velike večine nisem pričakoval, odnosno pri-

čakoval sem manjšo kot je bila. V nekaterih občinah je izid naravnost sijajen. Da je v drugih, zlasti v v p a v s k i h občinah neugodnejši, se razlaga povsem naravno iz zvišane n a k l a d e n a v i n o. To so izrabili liberalni agitatorji po svoje. Poleg tega so neugodno vplivali meni dobro znani **lokalni prepirl** v nekaterih občinah med našimi lastnimi pristasi. Nadalje treba upoštevati, da so na Notranjskem od nekdanj vroča tla. Še ni dolgo let, ko je bila Notranjska v dveh tretjinah liberalna. Tudi velja za Notranjsko še bolj kot za vse volilne okraje, da je med volilci obilo flotantnih elementov, ki so danes tukaj, jutri tam, ker je njihov glas odvisen od trenutne agitacije. In kar se tega tiče, so nasprotniki to pot storili res vse, kar je bilo sploh mogoče. Poroča se mi o naravnost **gorostasnih lažeh**, s katerimi so vplivali na manj razsodne in manj zavedne elemente med volilci. Izogibali so se to pot javnosti — delali so le zaupne shode, kjer jih nihče ni mogel kontrolirati. Tako se jim je posrečilo potegniti flotantne elemente na svojo stran. Na to stran liberalnega »dela« bo treba v bodoče obračati največjo pozornost. Sploh se pa moramo navaditi, da se večine v volilnih okrajih menjavajo. Gotovo ni nikjer na svetu tako dobro organiziranih političnih strank kakor na Angleškem. In vendar ne opazujemo nikjer tako velike fluktuacije volilcev kakor tam. Od ene do druge volitve je razlike med strankami za par tisoč glasov — to ni na Angleškem nič nenavadnega. In jaz trdim, da je to dobro in zdravo. Vsaka stranka, če se hoče obdržati čilo in zdravo, mora vedno stati na »qui vive« in si mora vedno znova pridobiti zaupanje volilcev. Zmanjšanje večine — ali pa še celo izguba kakega mandata — je za resno, delavno stranko le bodrilo, da se s podvojeno silo posveti delu za splošni blagor. To se je že in se bo še večkrat pripetilo, da smo šli v kakem volilnem okraju z večino nazaj. Nato smo posvežili delo v dotičnem okraju — in ojačili smo se tako, da smo šli baš zato bolj naprej v kratkem času **kakor sicer v dolgoletni dobi**. Tako bo tudi na Notranjskem.«

+ **Neupravičena očitjanja.** Dan pred volitvijo na Notranjskem je »Slovenec« objavil vest, da je deželni odbor vsled velikanskih nerednosti, ki jih je zasledila deželna revizija, sklenil razpust gospodarskega odbora v Postojni. Ta vest se je razumela v tej obliki tako, da je deželni odbor kot tak v seji storil sklep, da se gospodarski odsek v Postojni razpusti in smo jo tudi mi tako razumeli. »Slovenski Narod« pravi, da je to laž, izmišljena zgolj kot volilni manevar in očita vsled tega našemu listu »podlo lopovstvo«. »Samo politični banditje,« pravi, »so zmožni takega dejanja«. Pri tem se zaganja tudi v duhovščino, kakor da bi bila ta tega kriva in jo imenuje »pokvarjeno«. Na to odgovarjamo, da je popolnoma izključeno, da bi si naš list, ki zagovarja krščanska načela in moralo v javnosti, kaj takega izmislil. Mi smo dotično vest dobili od strani, kateri smo bili popolnoma upravičeni zaupati in verjeti in smo jo zato tudi mirne vesti kot važno dejstvo priobčili, o kojeja obstoj nismo niti najmanj dvomili. Ne našega lista, ne naše stranke ki stoji na krščanski kulturni podlagi in se takih sredstev v političnem boju, kakor nam jih prisoja »Slovenski Narod«, ne poslužuje, ne more zadeti noben očitek v tem oziru. Če bi dotična vest ne odgovarjala resnici, ne zadene ne lista ne stranke nobena krivda.

+ **Nemške nacionalce** je govor dr. Šusteršiča v delegacijah zelo razburil. Saj se je v prvi v avstrijski delegaciji, ki je najuglednejša ustavna korporacija v naši monarhiji in koje razprave imajo svoj vpliv na svetovno politiko, krepko osvetlilo narodno preganjanje, ki je trpe koroški Slovenci. Jasno in glasno je dr. Šusteršič pribil, da nemškonacionalna večina na Koroškem prezira in tepta temeljnje državne zakone, da uniči državi zvesti slovenski narod. Dr. Šusteršič je s tem pokazal na oni faktor, ki temelje naše države ruši, na nemški nacionalizem, ki stoji v službi Avstriji sovražno vsegermanske politike. Ta dela dejansko v zvezi z laško iredento na razpad našega cesarstva, ki more obstati le kot vsem narodom pravična domovina. Če naša zveza z Italijo in Nemčijo, proti kateri dr. Šusteršič kot taki ničesar nima, k temu pripomore, potem je pač Avstriji življenjsko nevarna in škodljiva. Načelo nemškega kanclerja, da gre v sedanjem svetovnem položaju za boj med germanstvom in slovanstvom, prenešeno na avstrijska tla, bi pomenilo konec Avstrije. Isto velja za Italijo, če misli, da bi Avstrija vsled zveze z njo morala Jugoslovane zatirati. Logika dr. Šusteršiča je konsekvantna, da se ji ne more blizu. Zato skušajo nemško - na-

cionalni listi — popolnoma prezirajoč, kar je dr. Šusteršič povedal o Koroški — po ovinkih po svoji navadi sumničiti patriotizem S. L. S. in njenega načelnika. Tako pravi »Tagespost«, da je Šusteršičev patriotizem le »bizantizem«, da bi pod krinko »lažje majal temelje naše države«. In zakaj? Zato ker je dr. Šusteršič dejal, da bomo morali preko Pariza iskati poti v Peterburg. Če se to pravi stebre države majati, potem se nahaja dr. Šusteršič v najboljši družbi, zakaj najuglednejši politiki cele Avstrije in najnavdušenejši patrioti zagovarjajo potrebo prijateljskega sporazuma z Rusijo ravno tako kakor dr. Šusteršič, če ne še veliko bolj. »Tagespost« menda sama čuti, da ta njena argumentacija, ki diši čisto po brutalni omejenosti koroškega nemškega nacionalizma, ne drži, zato kliče na pomoč — sedanje dogodke v Draču! Zdej, ko Albanija gorí, gre dr. Šusteršič hujškat zoper Italijo! Ljudje božji, ali je to patriotsko? Pogledite Nemce, ti so se z ozirom na nevarni položaj Avstrije na jugu takoj spoprijateljili z Lahi. To so Avstrijci! Hinnavski članek »Tagespost« zamočuje, da so se Nemci združili z Lahi v Primorju le zato, da nas ugonobijo. Kar se tiče Albanije, nima dr. Šusteršič ničesar zoper sporazum med Avstrijo in Italijo, niti ni zoper njega hujškal, ampak udaril po laški iredenti, ki ta sporazum moti in s katero so se nemško - nacionalni »patrioti« združili. Laški narod zažiga avstrijske zastave, nemški nacionalci pa ga podpira! Spričo tega nam tudi naslednji članek v »Tagespost«, ki ga je spisal Dobernig, nič ne imponira. Mož pozivlja dr. Šusteršiča, naj bi rajši Rusijo prijemal in se slovesno odpovedal »ruskim predstajam, ki se nahajajo tudi v bližini gospoda kranjskega deželnega glavarja«, mesto da »spodkopuje mir v koroški deželi«. Smodnika ta Dobernig gotovo ne bo iznašel. Če ne ve kaj drugega povedati, bo izgubil še tisto ime, ki je ima, in postal navaden nadležen čvekač, za kar ga mnogi sicer že imajo. »Ruske predstaje v bližini kranjskega deželnega glavarja« so bolesterne halucinacije gospoda Doberniga, pač pa je nemški nacionalizem na Koroškem predstaja Nemčije, čemur je Dobernig sam dal izraza, ko je Trst označil za najvažnejšo točko nemštva. »Mir« v koroški deželi je pa kranjski deželni glavar v delegaciji z bengalično lučjo osvetlil: Nemci bi tam radi Slovencev večni mir v grobu pripravili in v to svrhu z barbarstvom brez izgleda tep-tajo vse zakone in moralna načela. O tem naj Dobernig kaj pove.

+ D. J. K.—ovi članki o jezikovnem vprašanju so zbudili splošno veliko pozornost. Nadaljnje članke bomo kmalu zopet začeli objavljati.

+ Naročnino za Vestnik S. K. S. Z. naj oni, ki so prejeli 1. in 2. številko, blagohotno takoj odpošljejo, ker 3. številko dobé le oni, ki so naročnino plačali. Odbor S. K. S. Z. je sklenil, da je »Vestnik« obligatoričen za vsa naša izobraževalna društva.

+ Idrijčani na Dunaju. V sredo je bila na Dunaju deputacija mesta Idrije pri poljedelskem ministru in pri ministrstvu za javna dela zaradi odprave sedaj že res zloglasnih »grabelj« in raznih drugih zadev. Gospod poljedelski minister je sprejel deputacijo zelo prijazno in je tudi obljubil zadevo »grabelj« spraviti v tek. Pri ministrstvu za javna dela pa je namesto ministra sprejel deputacijo načelnik stavbnega urada in pa dvorni svetnik Posch, kateremu so se izročile zahteve paznikov, učiteljev in delavcev. V deputaciji so bile zastopane vse tri stranke.

— Gospodje, ki se udeležijo otvoritve belokranjske železnice, naj pridejo k otvoritvi v praznični obleki. Drugi gospodje, ki stopijo v vlak v Ljubljani, naj vzamejo salonsko suknjo in cilindar.

— Belokranjska železnica. Med 14. in 19. majem se je vršila na belokranjski železnici tehnična varstvena predrevizija. Nadinspektor Lorenz in inšpektor Czermak, uradnika generalne inšpekcije avstrijskih državnih železnic, sta celo progo od Novega mesta do deželne meje pregledala in našla progo v vzornem redu. Dne 19. maja je napravila poskušno vožnjo v ta namen določena komisija, zbrana iz naslednjih gospodov; razen imenovanih gospodov še: dvorni svetnik Viljem pl. Laschan, vladni svetnik Kordin, namestnik ravnatelja državnih železnic, železnična nadsvetnika tržaškega ravnateljstva Lechner in Pallasmann, voditelj belokranjske proge, železnični nadsvetnik Opitz, inšpektorja Breda in Bategelj in na novo imenovani načelnik urada za vzdrževanje železnic, stavbeni nadkomisar Polyak. Vsi gospodje so se odpravili točno ob 9. uri iz Novega mesta z brzovlakom s hitrostjo 45 kilometrov na uro. Vlak je vodil železnični svetnik Pleyer; vožnja od No-

vega mesta do Črnomlja je trajala 45 minut. Vožnja se je izvršila v najlepšem redu in se ni prekinila nikjer. Še isti dan je dala komisija dovoljenje za uporabo proge. Dne 25. maja, kakor rečeno, bo vozil otvoritveni vlak, dne 27. maja se pa izroči proga splošnemu prometu.

— Zobozdravniki in zobotehniki. Piše se nam: Razsodba c. kr. najvišjega sodišča in kasacijskega dvora z dne 10. decembra 1912 obsodi zobozdravnika in zobotehnik, če slednji tud pod vodstvom zdravnika izvršuje zobozdravniška dela. § 2. c. kr. trg. ministrstva z dne 20. marca -892, št. 55, drž. zak. prepoveduje izrečno vsem zobotehnikom tudi v popolnoma zdrava usta na katerikoli način posegati, s katerim izpremeni kakovost nje (varine). Zobozdravnika ne sme nikdar nadomestovati zobotehnik. Če tedaj izvršuje zobotehnik zobozdravniška dela v človeških ustih, stori to neopravičeno v vsakem slučaju, torej tudi takrat, če jih stori vsled naročila ali pa pod nadzorstvom zobozdravnika. Zobozdravniška obrt je le tedaj opravičena, če jo izvršuje zobozdravnik sam. Dunajska zdravniška zbornica zahteva vsled tega, da se zabrani neregularna asocijacija med zobozdravnikom in zobotehnikom, da mora vsak zdravnik dotično pogodbo predložiti predstojništvu zbornice v odobrenje. V tej pogodbi mora biti izrečno navedeno, da le zdravnik izvršuje vsa zobozdravniška dela, kakor plombaranje, ruvanje zob itd.; zobotehnik se omeji zgolj na ona dela, ki mu jih odkazuje njegova koncesija. Društvo zdravnikov se je v svoji zadnji mesečni seji bavilo s tem vprašanjem in se popolnoma pridružio postopanju dunajske zdravniške zbornice. Člani - zobozdravniki se tedaj nujno naprosijo, da se strogo drže določil zgoraj citirane razsodbe najvišjega sodišča in se s tem izognejo neljubim posledicam nasprotnega postopanja ter predložijo svoje pogodbe z zobotehniški odbor družstva v odobrenje. Izven društva stoječi zdravniki bodo pa stali istotako pod strogo kontrolo odbora, ki bo znal v danem slučaju gotovo uporabiti jasna določila postave. — Odbor društva zdravnikov na Kranjskem.

— V Novem mestu bo v ponedeljek, 25. t. m., ljudi najbrže kot lista in trave. Ta dan je otvoritev belokranjske železnice, semanj dan, prično se tudi vojaški nabori in porotne obravnave.

— Regulacija častniških plač. Z Dunaja poročajo, da je cesar dal vojnemu ministru dovoljenje za izdelavo zakonske predloge, s katero naj bi se častniške plače uredile nanovo. Vojna uprava je tozadevne predloge že predložila avstrijski in ogrski vladi.

— Hrvaško pevsko društvo »Kolo« v Postojni. Hrvaško pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba priredi v nedeljo, dne 7. junija izlet v Postojno in postojnsko jamo.

— Nezgodna na dolenski železnici. Pri Radohovi vasi je včeraj okoli 9. ure 14 min. pospešeni osebni vlak pri državni cesti pod kolodvorom, prevrnil voz, konja in 12letnega dečka Bivca po dom. Skufecv iz št. Vida, ki je peljal prazne zaboje s pivom. Stroj je vrgel vse skupaj 15 metrov daleč, zadnji del voza zdrobil. Konj je obležal v znak in brcal z nogami kvišku, deček je pa ostal nepoškodovan. Pred štirimi leti se je na istem mestu ponesrečil koleselj sedlarja Eržena iz št. Vida. Kljub temu, da interesentje in cestni odbor zahtevajo na tej državni cesti prečnice, niso v projektu, katero je zadnjič izdelalo železniško ravnateljstvo. Prečnice so na tem mestu nujno potrebne.

— K polomu posojilnice v Karlovcu se poroča, da so aretirali ravnatelja posojilnice Karola Hermanna radi sleparskega poslovanja. Pri polomu je zelo prizadeta tudi mestna občina v Karlovcu, ker ima pri posojilnici vlog nad milijon kron. Izguba vlagateljev bo znašala 5½ milijona kron. Hudo je prizadetih več vrtdk v Karlovcu in po celi Liki. Baron Vraniczany, ki je član odbora posojilnice, je izjavil, da prispeva k sanaciji z dvema milijonoma kron.

— Grozna smrt. V Kočevju se je 18. t. m. ponesrečil 18letni Ivan Šmuk, delavec pri premogokopni družbi, na grozen način. Pri delu ga je pograbil za roko transmissijski jermen, zavrtel po zraku in vrgel ob steno, da je obležal z razbito lobanjo. Došli zdravnik je mogel konstatirati le smrt.

— Porotne obravnave v Novem mestu se prično 25. maja t. l. ob 9. uri. Razpisani so štirje slučaj, in to: 25. t. m. detomor (Starešinic), 26. t. m. bratomor (Rogelj), 27. t. m. uboj (Pirc, Jakše), 28. t. m. posilstvo (Piskule).

— Nezakonska mati. Flora Wolf iz Hornberga je mati zdaj pet let starega nezakonskega otroka. Wolf ima še dve sestrí, ki imajo otroka na reji. Z bornim zaslužkom oblači otroka sama Flora Wolf. Pretečeni teden se je radi tega vnel med

sestrami prepri in pretnja, da otroka ne bodo več redile. Nezakonsko mater, ki je nekoliko na umu bolelna, je to tako hudo razburilo, da je sklenila otroka in sebe usmrtiti. Otroka je hotela ubiti, zato ga je bila s polenom po glavi, ona pa se je mislila, kakor zatrjuje, obesiti. To namero so opazili sosede in otroka še v pravem času rešili. Otroka so vzele zopet sestre v oskrbo, mater pa so oddali v zapore v Kočevje.

— Zlobnost. Dne 17. t. m. so sedeli železniški delavci v Belikrajini v kuhinji, ker je zunaj dež lil. Franjo Frcak iz Sv. Ivana na Hrvaškem je vrgel samokresno patrono v ogenj. Ta se razletel. Projektil zadene delavca Zidariča v desno oko, zavitek pa Miheliča v levo uho. Zidarič je oslepel, Mihelič je pa le lahko poškodovan. Zidarič se nahaja v oskrbi bolnišnice v Kandiji; Frcak pa v metliškem zaporu. Frcak pravi, da si dejanja ni bil svest in da se »Kranjac« laže.

— Tatovi v Podgorjancih. Že dalj časa se dogajajo v Podgorju pri Novem mestu različne tatvine z večjim ali manjšim uspehom. Prebivalci vasi Gaberje, Brusnice, Dolž itd. so postali silno razburjeni vsled tega, kajti uzmoviči so še vedno odnesli srečno pete čez Gorjance. Po Gorjancih se razprostirajo namreč velikanski gozdovi, ki nudijo dovolj zavetja različnim pošteniakovcem, tako da jih skoro ni mogoče zasledovati. Vsled tega so se organizirale po ogroženih vase nočne straže, ki patrolirajo celo noč od hiše do hiše. Želeti bi bilo, da bi tudi c. kr. okr. glavarstvo v Novem mestu kaj več poskrbelo za varnost imetja prebivalcev teh vasi! Orožniške postaje, ki pridejo tu v poštev, naj se ojačijo in, kakor se čuje, je gosp. poslanec Zurec v tem oziru tudi interveniral pri c. kr. okr. glavarstvu.

— Vzorni obrat za elektroinstalaterje. Prihodnja taka delovna perioda, ki jo priredi c. kr. obrtno-pospeševalni urad na Dunaju, se prične, kakor nam sporoča tukajšnji zavod za pospeševanje obrti, meseca junija. Prošnje za sprejem je nemudoma vložiti potem tukajšnjega zavoda za pospeševanje obrti, kjer se lahko poizvedo tudi natančnejša določila za sprejem.

— Delavec Petrič, ki je v škedenjskih plavilih smrtno ponesrečil, je doma z Vrhnike. Zapušča ženo Heleno, rojeno Copič, in dve mali hčerki.

— Kadilnikova koč na Golici. Pot do koč je brez snega in suha flora v najlepšem cvetju.

— Otroka ustrelil. Včeraj, 21. t. m. je posestnica Demšar v Kovskem vrhu št. 6, občina Poljane pri Kranju, šla v cerkev in pustila svoja dva otroka sama doma. Med njeno odsotnostjo sta prišla v hišo dva neznanca popotna človeka, brčkone z namerom, da bi kaj ukradla. Ker sta se ju pa otroka ustrašila in zajokala, je eden neznanec ustrelil v sobo in zadel štiriletno hčerko Ivanko v dlan desne roke. Neznanka sta pobegnila. Ranjenega otroka so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico.

SVIHOVA AFERA.

»Prager Tagblatt« poroča: Oblasti so prvotno nameravale povzati glavno pričo o Svihova zadevi, gospo Woldan, na odgovor, ker je prekršila uradno tajnost, a so to opustili z ozirom na to, da bi postopanje proti Woldanovi celo nečedno zadevo zopet zmesalo. Preiskava proti policijskemu komisarju dr. Klimi radi hudodelstva zlorabe uradne moči, ker je hotel zapeljati nekega uradnika poštne ambulance, da mu da na razpolago pisma nemškega Volkshata, je došla do mrtve točke. Glavna priča poslanec Stribny namreč noče povedati imena aretirane uradnika, ime je pa edino Stribnyju znano, a Stribny ga noče povedati, sklicuje se na § 153. kaz. pravnege reda in je izjavil, da bi podrobnosti povedal le odboru poslancev vseh čeških vseh čeških strank. Stribny je bil obsojen na redno kazen 20 K in se mu je zagrozilo, da se mu kazen še poviša, če ne bo izpovedal. Povabljen je bil k preiskovalnemu sodniku petnajstkrat, prišel je pa le dvakrat. Radi redovne kazni se je Stribny pritožil na posvetovalno zbornico praškega deželnega sodišča.

BOJI MED ZAMORCI IN INDIJANCI.

V Buertu Bariosu, Guatemala, so se spopadli ameriški zamorci in Indijanci. Klali so se tri dni. Ubilih je bilo 120 zamorcev in Indijancev. Klanje je nastalo, ker je neki Indijanec v igri s kockami igral svojo hčer, ki jo je neki zamorec priigral.

SESTANEK RUSKEGA CARJA Z RUMUNSKIM KRALJEM.

14. junija se sestane v Kostanci ruski car z rumunskim kraljem.

PREPREČEN POIZKUS ANGLEŠKIH SUFRAGETK IZROČITI ANGLEŠKEMU KRALJU PETICIJO.

Sufragetke so 21. t. m. poizkusile izročiti angleškemu kralju peticijo za žensko volilno pravico, kar so že pred tedni napovedale. Več sto jih je korakalo k palači Buckingham, kjer biva angleški kralj. Med

potjo jih je ustavila policija. Sufragetke so metale na policiste z žgalno tekočino napolnjene steklenice v obraze. Več policistov je bilo ranjenih. Policija je nato rabila orožje. Vnel se je krvav boj. Ranjenih je bilo veliko oseb. Končno so sufragetke razgnali in jih veliko zaprli, med njimi tudi mis Pankhurst.

Ljubljanske novice.

Ij Danes ob pol 8. uri zvečer v deželnem gledališču veliko skioptično predavanje o belokranjski železnici. Vstopnice se od 5. ure popoldne dalje prodajajo pri blagajni deželnega gledališča.

Ij Na Rožniku bode imelo v nedeljo, 24. t. m., ob sedmi uri sv. mašo k. t. društvo rokodelskih pomočnikov. Pri sv. maši bode pel društveni pevski zbor.

Ij Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bode pričelo dne 24. t. m. na svojem kegljišču v Rokodelskem domu kegljanje na dobitke. Kegljalo se bode ob četrtkih, sobotah in nedeljah. Dobitki se bodo razdelili pri vrtni veselici, ki jo bode društvo priredilo v nedeljo, dne 21. junija.

Ij Važna komunikacijska zveza opuščena. Občinstvo, ki je vsak dan uporabljalo brv čez Ljubljano od prisilne delavnice do deželne bolnišnice, je vest, da se ta brv opusti, neprijetno dirnila, ker hoditi do železniškega, odnosno novozgrajenega mostu na mestni periferiji, potem pa zopet naokoli, bodisi že po kateri strani hoče, bode pot okoli hrbta v žep. In kakšen pomen naj bi imel novi most za meščane ali Moščance? Zadnji vendar dobé most pri karmelitskem samostanu in tedaj tega ne potrebujejo, mestno prebivalstvo pa bode gotovo rajše uporabljalo šentpeterski most, kakor pa novozgrajenega. Novoprojektovani bi imel pomen le za prebivalce v takimenovanem Novem Vodmatu, za druge tamošnje deželane in meščane pa prav nobenega. In pa za vojaško skladišče? Za to bi pa ne bilo neprirodnejše, ako bi imelo na razpolago most nekoliko nižje, kakor je sedaj brv, in sicer naj bi vodil naravnost na cesto med deželno bolnišnico in Baudkovo parcelo. Edino tam bi služil razmeram primerno vsem tamošnjim prebivalcem, Leonišču, prisilni delavci in deželni bolnišnici. In naposled ni mestna občina prav nič interesovana pri novo projektiranem mostu, saj je tam že konec njene meje. Ako bi se pa erar upiral prispevati za nasvetovanega, bi mestna občina nedvomno dobila prispevek od deželnega odbora, saj je vendar v njega interesu, ker ima na obeh straneh Ljubljane vendar dva svoja največja zavoda, katerima je potrebna najugodnejša zveza. — Od interesovanega občinstva smo bili naprošeni to priobčiti odločilnim faktorjem v pretres, kar smo radevoljno storili.

Ij Dijaški izlet na Jadransko morje, ki ga je priredila ljubljanska podružnica avstrijskega mornariškega društva v tork in sredo, je v vsakem oziru sijajno uspel. Udeleženci, ki so se večeraj povrnili iz Trsta, se hvalijo in priznavajo, kako se je imenitno posrečil ves arangement, kako so bili izborni postreženi na vse strani in kako so bili povsod prijazno sprejeti, kamor so prišli. — Natančnejše poročilo pride.

Ij Dobrodelni koncert, ki ga je priredila včeraj popoldne ljubljanska podružnica avstrijskega mornariškega društva v parkhotelu »Tivoli« na korist dijaškima izletoma na Jadransko morje, se je izvršeno obnesel. Proizvajala ga je popolna godba pehotnega polka št. 27 pod osebnim vodstvom kapelnika pl. Zanettija v splošno zadovoljnost. Prostorni vrt in stopnice so bile v ta namen jako okusno okrašene z ladijskimi signalnimi zastavami. Koncert je bil vrlo dobro obiskan, zabava animirana. Med koncertnimi obiskovalci smo opazili ekselenclo feldmarsallajntanta Králička, generalnega majorja Scottija, podpolkovnika Breindla, mornariškega superiorja v pok. Kokalja, kanonika dr. Grudna, srednješolskega ravnatelja Črnivca in Pucskota, svetnika deželne vlade Parmo, ravnatelja deželnih uradov Zamido, mnogo štabnih in višjih častnikov tukajšnje posadke itd.

Ij Zadruga mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 24. maja 1914, ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Mestnega doma. Med drugim je na dnevnem redu tudi volitev načelstva za dobo treh let.

Ij Neprijetno srečanje. Služkinja čevljarskega mojstra Gregorja Loboče z Gline št. 207 je šla v nedeljo pod Rožnik na sprehod. Ko se je med 7. in 8. uro zvečer vračala po poti, ki vodi od civilnega strelišča čez travnike proti Glincam, jo sreča nek neznan moški srednje starosti ter ji pravi, da je hudo žejen in naj mu da denar, da bo šel pit. Služkinja ga je takoj zavrnila, da nima nič pri sebi in da naj ji da mir, s čemer se pa ta ni zadovoljil. Začel jo je siliti, da mu mora dati denar in se ji bližati, služkinja pa se mu je vedno

odmikala in ker ni bilo videti nikjer nobenega človeka, je naposled stekla proti domu, neznanec pa si ni upal za njo, marveč je naglo odnesel pete proti Rožniku. To sicer ni vzeti za direkten napad, pač pa bi se bil lopov naposled, ako bi mu kazala prilika ugodno, le lahko ojunail in se služkinje dajanjsko lotil. Po naših lepih sprehajalščih bi ne škodovalo varnostni oblasti malo več pozornosti na sumljive individue. Ta slučaj je služkinja takoj naznanila policiji.

Ij Avtomobilna nezgoda na Dunajski cesti. Ko se je včeraj zjutraj gospod baron Lichtenberg peljal z avtomobilom po Dunajski cesti in dospel do Franciškanske ulice, je pridiral iz te ulice z avtomobilom dr. Premšak iz Celja in trčil z njim v baron Lichtenbergovega. Osebam se ni pri tem nič zgodilo, pač se je dr. Premškov avto precej poškodoval. Dr. Premšak je sam vodil avtomobil. Baron Lichtenberga avtomobil je po Dunajski cesti popolnoma pravilno vozil. Magistratni gremij je nedavno prepovedal vožnjo iz Franciškanske ulice; za to prepoved pa noben tujec vedeti ne more, ker o tem ni primernih napisov in svaril.

Ij Nogometna tekma »Ilirija I.« — Češka tehnika iz Brna. Za otvoritveno tekmo na novem igrišču se je posrečilo »Iliriji« pridobiti za nedeljo eno najmočnejših moravskih moštvo, namreč team češke tehnike iz Brna. Da si naše občinstvo napravi sodbo o moči tega moštva, hočemo navesti nekaj rezultatov tekem z moravsko »Slavijo«. Ti rezultati so 4:2 in 1:0 v korist moravske »Slavije«. In moravska »Slavija« je tukaj pretečeno nedeljo s praško »Slavijo« ter podlegla 0:2. Praško »Slavijo« poznamo iz lanskega leta. Gostje bodo tedaj gotovo zmagali, toda tekma bo mnogo zanimivejša kot ona s »Slavijo«, ker ne bo tako enostranska. Od tekme s »Slavijo« se je namreč naše moštvo močno zboljšalo, pridobilo je na rutini, tehniki, kombinaciji in vztrajnosti. Po enoletni pavzi bomo torej v Ljubljani zopet enkrat videli vrlo zanimivo tekmo, pri kateri se bomo lahko naslajali nad triki in tehniko nogometnega športa. Tekma se prične ob 1/5. popoldne.

Ij Slika čeških tehnikov iz Brna, ki tekmujejo v nedeljo z ljubljansko »Ilirijo«, je izstavljena v izložbi tukajšnje modne trgovine P. Magdič. Iz slike je razvidno, da je moštvo sestavljeno iz krepkih, žilavih dečkov.

Ij Bivolovo meso je pričel na svoji stojnici v Solskem drevoredu prodajati mesarski mojster Josip Koprivec. Več inserat.

Ij Nesreča. Danes zjutraj se je na Sv. Jakoba obrežju podrl tram, kateri je podpiral škarpo ter padel tam zaposlenemu strojniku Francu Friču zadaj na glavo in ga močno poškodoval. Friča je tram podrl in je pri padcu zadobil tudi na obrazu hude poškodbe.

Ij Na današnji semenj so prignali 1007 glav, in sicer 264 volov, 49 krav, 15 telet, 2 kozi, 178 konj in 501 prašiča za rejo.

Ij Aretovan je bil na južnem kolo-dvoru Feliks Birtič iz Hrastnika, ker je imel pri sebi revolver brez orožnega lista.

Zadnje vesti.

CEŠAR NA SPREHODU.

Dunaj. Cesar je danes dopoldne napravil po boleznih prvi polurni sprehod na prostem v Schönbrunn. Promena-da je na počutek cesarjev najboljše vplivala.

MINISTRSKI PREDSEDNIK O KONFIDENTSTVU DR. SVIHE,

Budimpešta. V plenarni seji avstrijske delegacije je odgovarjal ministrski predsednik grof Stürgkh na interpelacijo, ali je bil dr. Sviha v tajni policijski službi. Ministrski predsednik je konstatiral, da ne eksistira tajna policijska služba, ki bi se raztezala na razna polja, kar bi nasprotovalo modernemu ustavnemu življenju. Tajna policija se razteza samo na kriminalno polje, na politične dogodke pa le v toliko, v kolikor je nevarnosti, da bi se razvili v anarhistično in antimilitaristično gibanje. Vlada nima namena, da bi nadzorovala parlamentarne stranke vsled njihovega stališča proti vladi potom svojih zaupnikov ali pa, da bi celo najemala poslance v ta namen. Ministrski predsednik se sklicuje na dolžnost diskretnosti napram konfidencijam, ki veleva vladi, da varuje diskretnost ne samo v onih slučajih, v katerih bi se eventualni odgovor moral glasiti pritrilno, temveč tudi v onih slučajih, ko bi se morali zani-kati. Konfidencijom se pa gotovo tudi ne sme služiti kot zaščita na ta način, da bi se prikrile eventualne pomanjkljivosti ali zlorabe v upravi, če pridejo ob priliki na dan.

PUČ V ALBANJI.

Rim. Essad paša je dospel v Napolj, kjer biva v hotelu »Royal«. Izjavlja, da je popolnoma nedolžen in le žrtve intrige.

Laška javnost dolži zopet Avstrijo, da je ona dala Essad pašo vjeti. Francoski listi pa sumičijo Avstrijo in Italijo skupne intrige. Zadeva je na vsak način zelo tajnostna.

Dunaj. Uradno se poroča: Vsled prijave uslužbenecv Essad paše, da je najel štiri ljudi, kateri naj bi izvršili bombni atentat na kneza, se je odredila preiskava na Essad pašovem posestvu. Zaplenilo se je mnogo pušk in municije. Veliko oseb je zaprtih. Včeraj zvečer je vladal v Draču mir. Mornariški oddelki Avstrije in Italije so ostali na svojih mestih. V mesto je dospel major Thomson iz Valone z 80 orožniki in 130 katoliških Malisorov, ki so kot straža prenočili v kneževi palači in v ministrstvih.

Berolin. »Vossische Zeitung« trdi, da ne gre za puč Essad paše proti knezu, ampak narobe.

London. »Daily Telegraph« piše, da krivda Essad paše ni dokazana.

Drač. Vstaši so se polastili mesta Tirana.

Drač. Laški bojni ladji »Iride« in »St. Giorgio« sta pripluli sem.

Drač. Pred nekaj časa so se uvideli tu mladoturški emisarji. Eden je imel s seboj pismo turškega finančnega ministra, ki je pozival, naj se sestavi samostojna vlada, ki naj razvije turško zastavo.

Drač. Povodom rojstnega dne kueginje so se vršile slavnosti. Malisori so po ulicah priredili manifestacijo za kneza, ki se je s svojo rodbino pokazal na balkonu.

Drač. Italijanski admiral, poveljnik skupne avstro - ogrske in italijanske posadke, je odredil, da ostane sedaj na suhem le še 60 laških in 60 avstrijskih mornarjev. To število se bo pa še reduciralo.

EKSPPROPRIACIJA HRVATSKE OBALI.

Zagreb. Izšla je izvršilna naredba o ekspropriacijskem zakonu glede hrvatske primorja. § 1. izroča razlaščenje popolnoma ogrskemu trgovinskemu ministru. § 4. določa samo razpravo z banom, ne pa sporazuma z njim. Rodoljubna javnost je seveda razburjena.

POLJAK ZATAJIL KATOLIŠKO VERO.

Carigrad. Bivši turški poslanik na Cetinju Alfred Bilinski beg, ki je imenovan za poslanika v Washingtonu, je prestopil k izlamu. Sultan mu je v posebni avdijenci podaril dragocen molitveni trak.

STAPINSKEGA HOTELI OBESITI.

Tarnow. Pristaši konservativne stranke so poslanca Stapinskega na nekem shodu napadli, ga krvavo pretepli in vlekli na polje, da ga obesijo. Le svojim pristašem se ima zahvaliti, da so ga iztrgali iz rok sovražnikov in v zadnjem trenutku rešili.

BOJ ZA HOMERULE.

London. Včerajšnja seja spodnje zbornice se je zaradi opozicije unionistov proti razpravi o homerulu morala na danes odgoditi.

p Odlikovanje. Cesar je arzenalskemu nadmojstru Karolu Krcsniku v Pulju podelil srebrni zaslužni križ s krono.

PRISPEVKI ZA LJUDSKI SKLAD

meseca aprila so po 20 kron darovali: Prevzv. gospod knezoškof, dr. Ivan Zujec, dr. V. Pegan. — Po pet kron: Poslanec Dermastia, prelat Kalan, kanonik Šiška, dr. A. Ušeničnik. — Po 3 krone: Dr. Dermastia, ravnatelj Traven, ravnatelj Jovan, Kmečka zveza Škocijan pri Mokronogu. — Po 2 kroni: Dr. L. Pogačnik, ravnatelj Rašica. — Po 1 krono: Dr. M. Natlačen, dr. Cekal, župnik Barle. — Župnik Cerin, Koroška Bela, 90 vin.

Književnosti.

Novi brevir. »Editio typica« je sedaj izšel, in sicer najprvo izdaja 18^a (velikost 9 × 15 cm). Posebno se odlikuje Pustetova izdaja, ki po krasnem tisku, priročni tanki obliki daleč presega izdaje drugih založnikov. Pri tej izdaji ostane in se brevir ne bo dalje izpreminjal. Prvi izvodi so v Katoliški Bukvarni v Ljubljani na pogled na razpolago. Vezane izvide dopošljemo naročnikom prav kmalu. Gospodje, ki si želijo nabaviti to izdajo, si jo lahko pri nas ogledajo. Brevir z velikim tiskom, oblika 12^a (velikost 12 × 18 cm) izide v kratkem. Končno sledi tudi mala takozvana demantna izdaja. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Izobraževalna knjižnica. V založbi Tiskovnega društva v Kranju je pričela izhajati »Izobraževalna knjižnica«, ki pri-náša ponatiske iz »Gorenjca«. Izšel je ravno prvi zvezek, ki obsega naslednje

zanimive spise A. Koblarja: Stoletnica osvobojenja cerkve. — Slikarji v Kranju. — Luterani v Kranju. — Kostniška kapela v Kranju. — Kako so nekdanje rekrute lovili. — Francoska gimnazija v Kranju. — Cena zvezku samo 40 vinarjev. Toplo priporočamo!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 21. maja 1914.

Pšenica za maj 1914	14.19
Pšenica za oktober 1914	12.77
Rž za oktober	9.96
Oves za oktober	8.28
Koruzna za maj 1914	7.44
Koruzna za julij 1914	7.65

Zahvala.

Povodom smrti naše iskreno ljubljene sestre in gospe

Eme Poderžaj, roj. Jezbinšek

nam je došlo od prijateljev in znancev mnogo dokazov odkritega sozolja. Vsem tem in onim, ki so na kakršenkoli način počastili spomin predrage rajnice izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo še pred. duhovščini za spremstvo, kakor tudi št. Jakobski Marijini družbi žena in sploh udeležencem za udeležitev pri pogrebu.

Prav prisrčna hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev.

Vsem pa Bog plačaj!

Ljubljana, 22. majnika 1914.

1734 Žalujoči ostali.

Prodajalna

Dobro vpeljana trgovina z mešanim blagom na prometnem mestu v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji z zalogo vred prodaja. Naslov pove uprava tega lista pod št. 1735.

Naznanilo.

„Delniška stavbinska družba Union v Ljubljani“ naznanja, da je na svojem rednem občnem zboru dne 27. junija 1913 sklenila **znižanje delniške glavnice od 662.000 K na 443.540 K**, tako da bo znašala nominalna vrednost vsake delnice mesto dosedanjih **500 K, le še 335 K**.

O tem obvešča vse interesente, zlasti upnike, z opombo, da se bo znižanje delniške glavnice po preteku treh mesecev po zadnjem oglasu dejansko izvršilo potom prebeležbe na vsaki delnici. Pozivlja jih torej, da priglase morebitne ugovore.

Za upravni svet „Delniške stavbinske družbe Union“

v Ljubljani, dne 19. maja 1914

Fran Peterca l. r.

t. č. predsednik.

Bogumil Remec l. r.

t. č. član upravn. sveta.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da bodem od sobote, dne 23. t. m. dalje prodajal na stojnici na trgu ob Mahrovem zidu

okusno bivolovo meso

Klale se bodo samo pitane živali. — CENE: meso prve vrste kg po **K 1.20**, druge vrste kg po **K 1.—**, meso za pečenko kg po **K 1.60**.

Za obilni poset se priporoča

1739

Josip Koprivec, mesar.

Razpis.

Za zgradbo

deželne ceste Spodnja Idrija-Kanomlja

s 450 m širokim cestiščem na okroglo 190.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

6. junija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlata je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzete cestne zgradbe Sp. Idrija-Kanomlja«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodatni kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovanih vrednostnih papirjih po kurznih cenah, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 16. maja 1914.

1738

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

347

Zahlevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.

Vzorec navarovan.

'Slov. Straža' potrebuje pomoči!

UNIJA IN MEHIKA.

Huerta je baje izjavil, da odstopi, če posodijo Zedinjene države Mehiki 400.000.000 in najmejo Magdalenski zaliv za dobo 99 let proti letni najemnini 1 milijon. Wilson je mehikanskim zastopnikom pri Niagarskih slapovih naznanil, da ameriškimi vojakom iz Verakruza ne umakne, dokler se spori v Mehiki ne poravnajo. Huertovi pooblaščenici so izjavili, da Huertov odstop priporočajo, če se prej končno razsodi o načinu vlade, ki naj bi Huerti sledila. Vojaški položaj v Mehiki ameriškano vlado skrbi, ker se boji, da bi nenadoma izbruhnile sovražnosti proti ameriškimi vojakom.

HUDA KAZEN ZA LAŠKO NESRAMNOST.

Laški listi so te dni poročali, da so mornarji ladje »Marta Washington« družbe »Austro-Amerikana« v Napolju vzdignili mostiček, ko je hotel na krov nek laški prodajalec, da je padel na neko ladjico in si polomil noge ter roke. Kapitan ladje, ki je došel te dni v Trst, poroča, da je dotičnik silil na ladjo kljub izrečni prepovedi. Ko so ga podili stran, pa je zaklical: »Porci austriaci!« — »Avstrijske svinje!« Nato so štirje pomorščaki mostiček vzdignili, da je padel, meneč, da bo že sam splaval na breg. Padel je pa v ladjico. Oblast ni proti mornarjem ničesar ukrenila, ker ni smatrala za potrebno.

Slajerske novice.

š Proslava 500letnice ustoličenja koroških vojvod v mariborski okolici. Poudružnici »Slovenske Straže« v Mariboru in pri Sv. Magdaleni vabita na veliko ljudsko veselico v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija 1914, na vrtu gostilne g. Reibenschuh na Pobrežju pri Mariboru. Spored: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor. Dr. Anton Korošec. 4. Pelje. 5. Prosta zabava s petjem, godbo in raznimi drugimi zabavami. Sodelujejo razna društva, n. pr. pevski zbor mariborskega Orla, pevski zbor »Slov. Straže« pri Sveti Magdaleni, moški pevski zbor itd. Pot na veselični prostor: od novega mariborskega mostu na desnem bregu ob Dravi 15 min. — Začetek ob 3. uri. — Vstopnina 40 vin. — o sebo. — Slovenci, Slovenke iz Maribora, bližnje in daljnje okolice, pridite v obilnem številu!

š Liberalna »narodna« politika. Ormoški okrajni zastop je razpuščen. Posle okrajnega zastopa bo odslej vodil vladni komisar dr. Wolte. Kakor znano, so pri volitvah v okrajni zastop zmagali katoliško-slovenski kmetje. To pa je presedalo liberalnim zagrizencem v Središču in Ormožu ter so obstruirali. Zastop se ni mogel konstituirati in nasledek je bil, da bo v okraju, ki je po 98% slovenski, gospodaril namesto Slovencev vladni komisar. To so hoteli liberalci doseči.

š Izobraževalno društvo v Celju priredi v nedeljo, dne 24. maja 1914, ob treh popoldne v dvorani »pri belem volu« gledališko predstavo: »Stari in mladi«. Lepo igro, ki živo slika večkrat ponavljajoče se slabo razmerje med starimi in mladimi, je spisal Anton Medved. — K obilni udeležbi se vabi.

š Okraden uradnik. 15. t. m. je zasebni uradnik Avgust Jerin tvrdke Majdič v Celju popival po gostilnah. Kasno ponoči se mu pridruži zaradi tatvine že večkrat predkaznovani, leta 1883. v štorah rojeni in v Dvor na Kranjskem pristojni Ivan Kralj. Ta je čisto pijanega Jerina vlekli iz mesta, mu ukradel uro in denar in ga pustil ležati. Ko se je Jerina proti jutru prebudil in opazil, da je okraden, je stvar naznanil orožnikom, ki so Kralja že 16. t. m. zasačili in spravili na varno.

Koroške novice.

k Učiteljske vesti. Za učiteljico štirirazredne ljudske šole v St. Jakobu v Rožu je imenovana gđ. Alojzija Vrešek v St. Primožu Pod Juno; za učiteljico trirazredne ljudske šole v St. Jakobu v Rožu pa gđ. suplentinja Uršula Fieker. — Iz učiteljske službe so izstopili: Margareta pl. Fladung v Velikovu, učitelj Franc Frank v Pliberku in podučitelj Roman Lorber v St. Jederti, ki je prestopil v deželno službo. — Tretjo službeno doklado je dobil nadučitelj Rudolf Mörtl v Libeličah, drugo nadučitelj Alojz Ibounig v Podkrnosu, prvo pa nadučitelj Peter Močnik v St. Petru na Vašinjah, učiteljica Zofija Kodrič na Vratah, Marta Oschura v Velikovu in Helena Samonig v Hodišah.

k Tretji koroški gostilničarski dan se je te dni vršil v Beljaku. Koroški gostilničarji, ki so verni sluge nemških nacionalcev, so sklenili ustanoviti »prosto alpsko gostilničarsko zvezo«, z državno zvezo niso več zadovoljni, ker stoji baje preveč pod vplivom »der Fuchtel der Christlichsozialen«. Tajnik koroške zveze Preschern je izrekel fulminantne besede: »Koroška je nemška dežela in le na nemškonacionalni podlagi bodo koroški gostilničarji kaj dosegli!« Krasen dokaz duševne revščine! Nastopil pa je tudi slovenski gostilničar Vospernik iz Vernberga in dejal: Koroška ni bila včlanjena pri državni zvezi in zato tudi nima pravice kritizirati delovanja državne zveze. Obžalovati mora, da so se gospodje postavili na strogo nacionalno stališče. Noben gostilničar nima vzroka, da se postavlja na strogo nacionalno stališče. Gostilničarji se morajo mednarodno obnašati, vsak naj ima svoje prepričanje, če pa hoče imeti tujski promet, mora biti mednarodni. Odločno mora tudi zavreči trditve, da je Koroška nemška dežela. Med celim govorom so se slišali medklici, ki jih predsednik ni zavrnil. Začeli so žvižgati, biti s petami ob tla in so delali žaljive medklice, tako da Vospernik ni mogel dalje govoriti. Poka na vseh straneh, gospod Dobernig! Celo gostilničarji niso več »varni« pred Slovenci. Vidite, in tako bo nov duh, bodo nove politične in gospodarske ideje sčasoma pometle gnjili koroški nemškonacionalni absolutizem. »Es ist etwas faul im Wilajet Kärnten.«

k Cerkvena vest. Na župnijo in komendo Reberco pri Železni Kapli je resigniral č. g. Fran Virnik, župnik v Šent Jurju na pesku pri Celovcu.

Petrove kapljice

Preizkušen in izvrsten lek proti akutnim in kroničnim boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in oblisti. Petrove kapljice so sestavljene iz zelenih sokov, ki blagodejno delujejo na prebavo. Pomagajo vaskularni protislabi prebavi, slaboostim, kroničnemu kataru želodca in črev. Pomirjuje živce in krepi cel organizem. — Petrove kapljice so zakonito zavarovane in se razpošiljajo širom sveta. 1551

Steklenica velja 50 vin., 12 steklenice K 6.—, 24 steklenice K 10.—.

Dobiva se v lekarni »pri Sv. Petru«

FR. SULLER, Zagreb, Vlaška ulica 91.

kakor tudi v vseh ostalih lekarnah.

1727

Poslano!

Gospod plem. TRNKOCZY,
lekarnar v Ljubljani!

Jaz bi Vam bil hvaležen, ako mi pošljete literaturo in sladni čaj znamka »Sladin«.

Velespoštovanjem

Dr. Argay,

LONDON, W. 89 Ladbroke Grove
Notting Hill.

župnik

Anton Nicolich

pri sv. Luciji poleg Albone je bil po uporabi tinkture za želodec lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, rešen želodčne bolezni, na kateri je trpel skozi 9 let. — Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

ZA BIRMO!!!

priporoča se tvrdka

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

MESTNI TRG 25.

Nizke cene, solidna
dobra postrežba.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka »IKO«.

Glavno zastopstvo tovarne ur »Zenith«.

Nikelnaste moške ure	od K 4.10 naprej.
Srebrne moške ure	„ „ 7.80 „
14-karatne zlate moške ure	„ „ 40.— „
Damske ure	„ „ 7.90 „
14-karatne zlate damske ure	„ „ 20.— „
Srebrne verižice	„ „ 1.80 „
14-karatne zlate verižice	„ „ 20.— „

Vse obolelosti
sopilnih organov

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza iu

Dobi se a K. 4.— v vseh lekarnah.

pljučne bolezni

naduha zdravijo številni
zdravniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"